

УДК 35(73)+(1–61)ЄС

О. Решота,
В. Решота

ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ США ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Досліджено особливості впровадження сучасних концепцій державного управління у практику державного управління США та Європейського Союзу. Розглянуто хід проведення реформ державного управління, їх здобутки та невдачі. Особливу увагу приділено аналізу реформування державного управління на основі впровадження сучасних концепцій державного управління в країнах Західної Європи. Визначено напрями подальшого реформування державного управління України.

Ключові слова: державне управління, реформа державного управління, теорія державного управління, концепція державного управління.

Важливою проблемою для сучасного державного управління є пошук альтернативних концепцій державного управління та їх екстраполяція на практику державотворення. Впродовж десятиліть науковці у галузі державного управління прагнуть сформувати національну концепцію державного управління на основі узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду. Саме теорія державного управління скерована на удосконалення державного управління на практиці. Своєю чергою прикладні дослідження у цій сфері спрямовані на застосування отриманих фундаментальних результатів у реальних умовах. Головним завданням теорії державного управління є виявлення та пояснення найважливіших об'єктивних законів управлінського процесу, формулювання ідеальних моделей управлінського впливу державних суб'єктів на об'єкти управління, принципи управління.

Актуальність запропонованої статті зумовлена необхідністю проаналізувати особливості реалізації новітніх концептуальних підходів до реформування державного управління, що застосовуються у країнах Європейського Союзу (далі – ЄС) та Сполучених Штатів Америки (далі – США) та окреслити перспективи щодо впровадження сучасних підходів до реформування державного управління для України.

Мета запропонованої статті – аналіз сучасних концепцій державного управління в зарубіжних країнах, їх здобутки і невдачі та визначення напрямів впровадження новітніх підходів щодо реформування державного управління в Україні.

Реалізація поставленої мети обумовила необхідність вирішення таких завдань: визначити здобутки та невдачі при реформуванні державного управління в країнах ЄС та США; окреслити перспективи впровадження новітніх підходів щодо реформування державного управління в Україні.

Проблеми та перспективи впровадження сучасних концепцій державного управління в практику державотворчих процесів розглядали вітчизняні та зарубіжні вчені, а саме: В. Бодров, І. Коліушко, Т. Мотренко, П. Надолішний, Ю. Сурмін, Е. Берман, Д. Кеттл, Р. Родс, Б. Ромео, О. Хюгс та інші.

Важливе значення для успішного функціонування державного управління має використання нових теоретико-методологічних підходів у науці і практиці державного управління. Протягом останніх десятиліть концепція державного управління суттєво змінювалась під впливом світових тенденцій політики та економіки, тому її трансформація проходила в чотири етапи, що склались історично. Передусім, державне управління (англ. public administration – державне управління) розглядали крізь призму державних структур, інституцій та процесів. Основними характеристиками державного управління були: ієрархія, послідовність, незаангажованість, стандартизація, правова раціональність та професіоналізм. Найважливішими функціями державного управління виступали функції гарантування безпеки людини та захисту власності, встановлення та посилення соціальних стандартів та дотримання верховенства права. Концепція державного управління була піддана у 70-ті рр. XX ст. критиці з боку теоретиків та практиків, адже традиційне державне управління не давало очікуваних результатів, а було пронизане бюрократичною тяганиною, повільністю у прийнятті управлінських рішень, патерналізмом у відносинах із громадськістю, зайвим витрачанням ресурсів та процесуальністю і процедурністю й неефективністю.

Оскільки концепція державного управління себе не виправдала через надмірну бюрократизацію та неефективність результатів, нагальною потребою для функціонування держав став пошук та розробка нової концепції. У 70-ті рр. XX ст. розпочинається другий етап у становленні державного управління, а саме з'являється концепція публічного менеджменту (англ. public management – державний, публічний менеджмент), яка передбачала застосування принципів менеджменту, принципів приватного сектора у діяльності організацій публічного сектора, органів влади. Однією з причин виникнення саме державного менеджменту стала недостатня дієвість державних установ у порівнянні з бізнес-структурами, тому було доцільним акцентувати увагу на ефективності використання ресурсів, результативності діяльності, покладанні на ринкові механізми, орієнтації на споживача та більшій чутливості до потреб громадян. Характерним стає заклик до розширення ролі приватного сектора та, відповідно, мінімізації розмірів державного сектора та царини традиційного державного управління.

В умовах поширення глобалізаційних процесів та переходу суспільства у своєму цивілізаційному розвитку від індустріального суспільства до інформаційного набула актуальності концепція нового публічного менеджменту (англ. new public management – новий публічний менеджмент), що зорієнтована більше на “спрямовування, аніж на безпосереднє керування”. Серед основних принципів: партнерство між державним та приватним секторами, надання послуг громадськості, підвищення спроможності забезпечення більш ефективної управлінської діяльності, гнучкість для того, щоб дозволити управлінням враховувати постійні зміни у національних та глобальних умовах; фокусування більшою мірою на результатах та наслідках діяльності, аніж на процесах; нові механізми відповідальності, що виходить за межі простої відповідності для пошуку інновацій та запровадження принципів бізнесу в управління державними справами, включаючи аутсорсінг (англ. outsourcing – залучення зовнішніх ресурсів) та зовнішні контракти (англ. contracting out – заключення контрактів із зовнішніми партнерами); розвиток професійної етики у державній сфері; програмно-цільове управління та розробка бюджету – орієнтація на визначені завдання діяльності та показники досягнень (з англ. performance

oriented management and budgeting – орієнтація на визначені завдання діяльності та показники досягнень) [1].

Крім того, в концепції розглядається результативність та ефективність як одні з основних чинників стабільного розвитку держави. Основна позиція концепції полягає у тому, щоб максимально наблизити державне управління до потреб населення. В такому разі громадянин держави повинен виступати як споживач державних послуг, а держава – як інституція, що надає високоякісні послуги.

Основні постулати концепції нового державного управління – це використання у практиці державного управління ринкових моделей регулювання. Ринкова модель поведінки вважається прийнятною для державних службовців усіх рівнів. Мотивація й оцінка їх діяльності будується так, якби вони були учасниками операцій на ринку. Сама структура організації управління публічним сектором розглядається за аналогією зі структурою організації бізнесу. Незважаючи на різні трактування концепції нового публічного менеджменту та розбіжність конкретних форм її практичного застосування, пов'язаних з особливостями окремих країн, головні напрями змін можна звести до такого: орієнтування на результати при ухваленні державно-управлінських рішень (ефективність, результативність, рентабельність та якість послуг); скорочення управлінських витрат, штату, ресурсів та урядових функцій через приватизацію та інші ринкові механізми; відділення функцій закупки суспільних товарів і послуг від функції їх безпосереднього надання, створення та заохочення систем постачання суспільних товарів і послуг, альтернативних бюрократичним, орієнтація на конкурентність і систему короткотермінових контрактів при організації забезпечення суспільними благами споживачів; зменшення сфери управлінського контролю (дерегуляція), прозорість і відкритість діяльності державного сектора, удосконалення механізмів звітування та моніторингу; децентралізація, деконцентрація сфери державного управління, упровадження принципу субсидіарності – максимальне наближення центрів прийняття рішень щодо розподілу ресурсів і надання послуг до споживачів; створення конкурентної основи діяльності органів державної влади, перетворення громіздких бюрократичних структур у напівавтономні агентства, що відрізняються високим ступенем мобільності, конкурентоздатності та креативності, використання в їх діяльності практики менеджменту приватних корпорацій; зосередження уваги на взаємозв'язку влади й відповідальності, політична відповідальність вищих керівників за реалізацію урядового порядку денного, відхід від безпартійності та нейтральності державного управління; зміна традиційного правового статусу державних службовців, зокрема шляхом упровадження строкових контрактних форм найму персоналу, продовження яких залежить від результатів виконаної роботи, надання державним менеджерам більшої свободи у виборі засобів для досягнення поставлених цілей та посилення їх особистої відповідальності; перехід від контролю “на вході” за вкладеними ресурсами і бюрократичними процедурами й регламентами до введення чітких індикаторів оцінки кінцевих результатів діяльності як організації загалом, так і окремих працівників для безпосередніх споживачів суспільних послуг, систематична оцінка успішності впровадження урядових програм [2].

Окреслені характерні риси нової організації державного механізму відображають перенесення уваги зі структури та процесу управління на результат управління. І найкращий шлях досягнення змін вбачається у зменшенні державного сектора та переході до ринково орієнтованих механізмів управління суспільним розвитком. Рух за реформи публічного сектора на засадах нового державного

менеджменту має як своїх апологетів, так і велику когорту критиків майже всіх аспектів запропонованої матриці дій. Дехто вважає перебільшенням твердження про повсюдні зміни у публічному секторі. Різний темп реформ, їх пробуксовування у країнах із давньою традицією сильної адміністративної влади викликає сумніви в універсальності реформаційного руху. Інші піддають критиці новий державний менеджмент за економічний редукціонізм, ігнорування специфіки публічної сфери, демократичних цінностей та суспільної довіри.

В умовах становлення нових форм соціальної архітекτονіки уряди багатьох країн вдалися до розробки та впровадження програм масштабних реформ власних управлінських систем, намагаючись пристосуватись до стрімко змінюваного глобального політичного та економічного середовища, що функціонує через зв'язок наднаціональних інститутів, національних держав, регіональних і місцевих органів влади та неурядових організацій у межах загальної системи взаємодій і прийняття рішень.

Відомий дослідник Д. Кеттл вважав, що в 80-х рр. XX ст. почався глобальний реформаторський рух у сфері державного управління. Глобальність цього явища виражалась у тому, що воно захопило більшість країн світу, в яких спостерігається факт транснаціоналізації реформаційних процесів: поширення певної моделі (практики) державного управління поза межі національних кордонів та її застосування в країнах із різною траєкторією розвитку. Реформування державного управління у глобальному масштабі переслідує конкретні цілі, а саме: переосмислення урядами в ході реформ ролі держави стосовно до громадян [3]. На думку Д. Кеттла, важливо виділити шість основних стратегій реформ, що проводять уряди для покращення діяльності державного управління: ефективність, маркетингізація, орієнтація на надання послуг, децентралізація, відокремлення політичної складової, відповідальність за результати.

Аналізуючи причинно-наслідковий зв'язок між проведенням реформ державного управління та їх результативністю, необхідно зазначити, що стратегії реформ обумовлювались нагальною потребою політичної еліти держав щодо удосконалення управлінських функцій, досягнення більшої ефективності у сфері державного управління та, як наслідок цього, уникнення так званого застою у сфері державного управління. До прикладу, стратегія реформ на досягнення ефективності в зарубіжних країнах була спричинена вимогами громадян щодо зниження податків і підвищення ефективності надання урядових послуг. Відповідно, уряди повинні були знайти способи збільшення кількості послуг, які можна надати при незмінних або навіть менших державних прибутках.

Причинами посиленої маркетингізації державного управління Сполучених Штатів Америки, Канади, а також ряду європейських країн виступало прагнення урядів запровадити стимули ринкового типу, щоб викоренити недоліки, властиві бюрократії. Уряди ФРН, Великої Британії, Франції здійснили інтенсивну приватизацію державних підприємств, інші ж намагалися опертися на недержавних партнерів, здатних надавати необхідні послуги. В основі всіх подібних дій лежала стратегія заміни традиційних бюрократичних командно-контрольних механізмів на ринкові.

Ще одним поштовхом для проведення подальших реформ державного управління стало різке падіння довіри громадської думки до інститутів управління, що стало причиною перегляду урядами західних країн системи надання своїх послуг населенню. Замість розробки програм надання послуг за допомогою бюрократичних

структур на основі розроблених чиновниками програм робилися зусилля, спрямовані на створення або заохочення альтернативних систем надання послуг, орієнтованих передусім на споживача. У Канаді, наприклад, для реалізації подібних цілей використовувалися спеціальні програми підготовки менеджерів, орієнтовані на споживача, а також відбувся зсув центру реалізації різних програм на нижчі рівні управління. Але, на нашу думку, для низки управлінських послуг просто не існує відповідних ринків, які могли б використовувати державні управлінські структури. Наприклад, в галузі охорони здоров'я і забезпечення безпеки громадян неможливо повністю покластися на ринкові механізми. Тому уряди багатьох країн, наслідуючи приклад Нової Зеландії, розділили функції управління, відокремивши функції закупівлі послуг (політична функція) від функції безпосереднього надання послуг. Уряди західних країн прагнули замінити бюрократичну та ієрархічну систему звітності за результати своєї діяльності такою системою, де успіх роботи адміністративної системи оцінюється результатами для безпосереднього споживача державних послуг.

Важливим, на нашу думку, є те, що, по-перше, реформи державного управління були покликані замінити традиційні способи адміністрування ринковими. По-друге, вагомими поштовхами для проведення реформ державного управління в країнах Північної Америки та Західної Європи стало бажання урядової еліти уникнути застою у сфері державного управління, що було спричинене переходом країн від індустріального суспільства до інформаційного, та забезпечити економічне зростання країни, оскільки державна політика оподаткування і загальна політика державного регулювання послаблювали конкурентоспроможність великих корпорацій на світових ринках. По-третє, уряди колишніх соціалістичних країн прагнули трансформувати системи управління, створити демократичні соціальні інститути, сформувати громадянське суспільство, змінити свої відносини з громадянами, вирішити завдання швидкої модернізації економіки та підвищити довіру громадян до державних інститутів, що і підштовхувало уряди до реформування системи державного управління. По-четверте, в 90-і рр. XX ст. в Канаді, Німеччині, Швеції, Великобританії і в Сполучених Штатах Америки було очевидним різке зниження рівня довіри громадян до урядів, оскільки громадяни проявляли невдоволення тим, як демократія функціонує в їхніх країнах, тому ця невдоволеність виступила одним із спонукальних мотивів для проведення адміністративних реформ. По-п'яте, уряди країн світу активно стають частиною глобальної політичної та економічної систем та перебувають під впливом світових тенденцій, наслідком чого є розповсюдження світового реформаторського руху у сфері державного управління на національні політики та економіки країн.

Розглядаючи досвід реформування державного управління у зарубіжних країнах, необхідно зазначити, що у рамках реформаторського руху та руху за новий державний менеджмент, постулати якого були підґрунтям адміністративних реформ у багатьох розвинених країнах, дослідники виокремлюють три основні моделі реформування державного управління: “вестмінстерську”, “американську” та “гібридну” [4].

“Вестмінстерська” модель реформування державного управління виникла у Новій Зеландії та Великій Британії, а потім і в ряді інших країн із британським типом парламентського устрою. Основними принципами при реалізації цієї моделі на практиці стали: ґрунтовно розроблена теоретична база; конкретний план дій; виокремлення чітких цілей та способів проведення реформ. Найважливішими цілями

проведення реформування у сфері державного управління було суттєве скорочення сфери діяльності держави та часткова заміна традиційної бюрократичної моделі механізмами ринкової конкуренції, прозорість цілей та результатів управління, а також надання більшої свободи державним менеджерам при виконанні поставлених перед ними управлінських завдань.

Аналізуючи “вестмінстерську” модель реформування державного управління необхідно зазначити, що позитивними результатами її реалізації на практиці, на нашу думку, були: приватизація організацій, недержавних структур та підрозділів, впровадження ринкових механізмів у діяльність державних структур, наближення державних програм до потреб громадян, розподіл управлінських функцій у сфері політики та адміністрування, наслідком чого стало виникнення гнучкої системи вимірювання і оцінки праці менеджерів на основі отриманих результатів, підвищення ефективності підготовки персоналу, що дало можливість компенсувати втрати, пов’язані з скороченнями штатів і падінням трудової моралі, інтенсивне використання новітніх інформаційних технологій, орієнтація на результат.

Однак недостатньо уваги було приділено саме реорганізації бюрократії, оскільки реформи не були спрямовані проти держави та орієнтовані на кардинальну зміну її функціонування, а стосувались виокремлення найбільш ефективних способів виконання державою управлінської ролі та передачу певних функцій недержавним організаціям. Таким чином, суть цієї моделі полягає у зменшенні обсягів державного управління та його підпорядкуванні принципам ринкової економіки.

У рамках концепції “нового державного управління” виокремлюють так звану “американську модель” реформування державного управління, яка впроваджувалась лише у США під назвою “підприємницький уряд”, “створення управління наново”, “повторний винахід”.

“Підприємницький уряд” – радикально новий спосіб ведення державного управління, процес докорінних змін, який характеризується такими ознаками: забезпечення конкуренції між постачальниками послуг, надання права громадянам контролювати діяльність уряду, вимірювання виконання роботи уряду за результатами, управління за цілями та місями, але не за правилами та положеннями, ставлення до населення як до споживачів, пропонування населенню альтернатив, запобігання утворенню проблем, замість їх вирішення, спрямування діяльності на заробляння грошей, а не на їх витрачання, розподіл повноважень за принципом залучення усіх працівників до прийняття рішення, надання переваги ринковим механізмам замість бюрократичним, зосередження не тільки на наданні адміністративних послуг, але і на об’єднанні державного та приватного секторів для вирішення суспільних проблем [5].

Американський Президент Б. Клінтон вважав, що реформи під назвою “створення управління заново” були єдино правильним шляхом для покращення управлінських структур [6]. Не лише уряд США, а й Австралійський національний уряд та уряди Великобританії і Сінгапуру використовували цю стратегію реформ для оптимізації державного процесу та управлінських структур у своїх країнах.

Реформування державного управління американським урядом почалось у 1993 р. і дістало назву “створення управління заново” (англ. *reinvention* – переробляти, наново винаходити). Відмінність “американської моделі” реформування від “вестмінстерської” полягала в більшій політизації процесів реформування в США, що призвело до того, що американські реформатори торкнулися більшого числа компонентів управління в коротші терміни, ніж у інших

країнах та зосередились на зміні поведінки бюрократів, а не на зміні структур і процесів управління. Реформатори також прагнули знизити вартість і підвищити ефективність послуг, що надаються федеральною системою управління споживачам. Із цією метою в США здійснювалася децентралізація бюрократії, а також делегування федеральних повноважень нижчим рівням управління. У США приватизація державних функцій була обмеженою, а основний акцент був зроблений на встановлення партнерських відносин між державними та приватними підприємствами.

Проведення реформ державного управління під гаслом “створення управління заново” викликало багато суперечок між теоретиками та практиками державного управління, оскільки новий підхід до реформування повинен був ґрунтуватись на отриманих результатах, а не на вкоренілих правилах, розвиваючи та втілюючи в життя нові цілі, децентралізуючи повноваження і використовуючи ринкові механізми надання послуг споживачам [7]. На практиці, проте, ці реформи сприяли приватизації державних служб та перетворенню персоналу агентства на менеджерів за договорами.

Аналіз двох основних моделей реформування державного управління полегшує характеристику проведення реформ у різних країнах. Так, можна стверджувати, що реформи в скандинавських країнах є гібридним варіантом, що поєднує слабку опору на ринкові механізми з інтенсивними організаційними і бюджетними реформами. Реформи як “вестмінстерського”, так і “американського” типу сконцентровані навколо вирішення двох найважливіших проблем, а саме: політична складова в державному управлінні та економічна складова (адміністрування та питання ефективності) [8].

На нашу думку, наслідками проведення реформ як “вестмінстерського”, “американського”, так і “гібридного” типу, стало: скорочення урядами багатьох країн витрат на державне управління в рамках своїх національних економік, що призвело до дискусій серед теоретиків та практиків державного управління, адже максимально можливе звуження об’ємів державного управління не спричинить підвищення ефективності та результативності управління; підвищення довіри громадян до дій держави і уряду, бо реформування державного управління вимагає широкої участі громадян при визначенні цілей і завдань реформ, а також тісного партнерства між державними і недержавними секторами; підвищення співпраці між державними інститутами та неурядовими інстанціями і організаціями при наданні послуг громадянам, результатом чого стали результативність та ефективність у цій сфері; збільшення відповідальності та покращення ефективності діяльності нижчих рівнів управління внаслідок децентралізації та розширення повноважень на місцевих рівнях управління.

Наприкінці XX – початку XXI ст. стало очевидним, що все більше країн прагне створити систему демократичного врядування (концепція “governance” у західній політичній теорії та концепція суспільно-політичних мереж). Політичною мережею називають відносно сталу та впорядковану сукупність рівноправних інтегрованих державних та недержавних утворень у різних сферах суспільного життя, учасники яких взаємодіють між собою на підставі спільного інтересу, ресурсної залежності, горизонтальних формальних та неформальних відносин, просякнутих особливою культурою консенсусу з метою спільного вирішення суспільно значущих проблем [9].

Концепція суспільно-політичних мереж відштовхується від тієї ж основної ідеї, що і новий державний менеджмент: сучасній державі не вдається забезпечити задоволення суспільних потреб. Але якщо державний менеджмент у пошуках нових управлінських підходів базується на засадах ринкової економіки, то теорія суспільно-політичних мереж виходить із моделі управління публічними справами, що відкриває адміністративні структури не лише перед асоціаціями приватного бізнесу, а й для акторів громадянського суспільства загалом. Для характеристики та аналізу складних структурних відносин між різними акторами на політичній сцені концепція мереж як ключове вводить поняття “суспільно-політична мережа” – сукупність інтегрованих державних та недержавних утворень у різних сферах суспільного життя, учасники яких взаємодіють між собою на підставі спільного інтересу, ресурсної залежності, горизонтальних формальних та неформальних відносин, просякнутих особливою культурою консенсусу з метою спільного вирішення суспільно значущих проблем. “На заміну вертикальним ієрархіям приходять горизонтальні зв’язки, що встановлюються за власним вибором і бажанням. Глобалізований світ – суспільство глобальних мереж, що постійно змінюють свою конфігурацію...” [10]. Панівною політичною формою інформаційної епохи стає мережева держава [11].

Мережевий підхід до державного управління змінює погляд на роль і місце держави у системі виробництва суспільних благ. На відміну від ідеї домінування та незалежності ієрархічно побудованої системи державного управління в теорії суспільно-політичних мереж, державні інститути розглядаються в ситуації рівноправності, тісної взаємозалежності, координації інтересів і обміну ресурсами з іншими громадськими та приватними агентами, залученими у процес ухвалення та реалізації політичних рішень, які б задовольнили всі сторони колективних дій.

У теорії суспільно-політичних мереж акцент робиться на втраті державою провідної ролі в управлінні суспільним життям. Першість у здійсненні управлінських впливів переходить до автономних саморегульованих суспільно-політичних мереж [12]. Однак питання, в який спосіб здійснюватиметься управління в такому складному, багатоманітному і нерідко конфліктному середовищі, залишається без відповіді. Виявлені з часом недоліки теорії та практики державного менеджменту, а також усвідомлення нездатності аморфних мережевих структур формувати довготермінову стратегію суспільного розвитку, здійснювати цілеспрямоване управління та залагоджувати протиріччя між учасниками політичного процесу підштовхнули до розробки нової формули управління – “governance”, більш придатної для використання в умовах формування надзвичайно складного глобального світоконструкта.

Виявлені з часом недоліки “нового державного управління” підштовхнули до розробки нового типу управління – врядування, більш придатного для використання в умовах сьогодення. Зміст поняття “врядування” (“governance”) означає становлення особливого типу управління, суть якого відображається у формулі “управління без уряду” (“governing without government”). Цей термін у перекладі українською мовою має декілька значень: керівництво, загальне управління, регулювання, врядування. Найбільш вдалим перекладом вважається “врядування”, яке означає співробітництво на партнерських засадах між державним і недержавним секторами. Врядування передбачає залучення усіх суб’єктів у процеси прийняття державно-управлінських рішень.

Отже, перспективою вдосконалення державного управління України повинно бути ефективне поєднання та впровадження у практику сучасних концепцій державного управління, що відбудеться при реалізації наступних передумов: формуванні гнучкої, стабільної та ефективної системи органів виконавчої влади; децентралізації системи державного управління, розвитку партнерства з приватним сектором та багатоаспектної взаємодії з громадськістю; впровадженні електронного урядування; професіоналізації державної служби; максимального залучення громадянського суспільства у процеси прийняття державно-управлінських рішень.

Література

1. Розбудова довіри до Уряду : матер. VII глобал. форум. з пит. переосмис. упр. (26 – 29 червня 2007 р., м. Відень) // Бюрократ [Текст]. — 2007. — № 8/9 (43/44). — 20 лип. — С. 7, 8.
2. Государственная политика и управление [Текст] : учеб. [для студ. педагогич. выс. учеб. завед. по направл. 540400(050400) Социально-экономическое образование (профиль “Политология”)] : в 2 ч. Ч. 1 : Концепции и проблемы государственной политики и управления / [д. филос. н., проф. Л. В. Сморгун (рук.), д. филос. н., проф. А. П. Альгин, д. полит. н., проф. И. Н. Барыгин и др.] ; под ред. Л. В. Сморгунова. — М. : РОССПЭН, 2006. — 381 с.
3. Kettl D. The Global Public Management Revolution. A Report on the Transformation of Governance [Text] / D. Kettl. — Washington : Brookings Institution Press, 2000. — 88 p.
4. Hughes. O. E. The Current Position of New Public Management [Electronic resource] : materials of International Academic Conference on Transitions in Public Administration and Governing Arrangements (Beijing, China, 2002) / O. E. Hughes ; Renmin University. — Access mode : http://sinoss.net/mpa/yjg_2.htm.
5. Romeo B. Models of Public Administration Reform: New Public Management (NPM) / B. Romeo, B. Ocampo // Asian Review of Public Administration [Electronic resource] / College of Public Administration University of the Philippines. — K. : [s. n.], 2008. — P. 248—255. — Access mode : <http://www.spa.ukma.kiev.ua/visnyk>.
6. Privatization and Reinvention Paradigms for State Governmental Administration / J. E. Robinson // Encyclopedia of Public Administration and Public Policy [Electronic source] / ed. E. M. Berman. — 2nd ed. — Boise, Idaho, U.S.A. : Julia E. Enterprises, Inc., 2008. — Access mode : <http://www.informaworld.com/smpp/content~content=a792049044~db=all~jumptype=rss>.
7. Сурмин Ю. П. Теория социальных технологий [Текст] : учеб. пособ. / Ю. П. Сурмин, Н. В. Туленков. — К. : МАУП, 2004. — 608 с.
8. Всесвітня революція в державному управлінні – перспективи і виклики для України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : // <http://www.academia.org.ua>.
9. Тематичний напрям “Демократичне урядування” у новій навчальній програмі МПА в НАДУ [Текст] / В. Г. Бодров. — [Б. м.] : [б. в.], 2007. — 11 с.
10. Грани глобализации: Трудные вопросы современного развития [Текст] / М. С. Горбачев [и др.]. — М. : Альпина Паблишер, 2003. — 592 с.
11. Rhodes R. A. Understanding Governance: Policy Networks, Governance, Reflexivity and Accountability [Text] / R. A. Rhodes. — Buckingham : Open University Press, 1997. — 235 p.
12. Надолішній П. Концепція демократичного урядування: сутність і проблеми формування та реалізації / Петро Надолішній // Актуальні проблеми

державного управління [Текст] : зб. наук. пр. — Вип. 2 (30). — Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. — С. 46—55.

O. Reshota,
V. Reshota

BASIC CONCEPTIONS OF PUBLIC ADMINISTRATION REFORMATION IN THE USA AND EUROPEAN UNION

The peculiarities of modern conceptions of public administration introduction into practice of public administration of the USA and European Union are investigated. The process of public administration reformation, its achievements and failures are considered. Special attention was paid to analysis of public administration reformation on the basis of modern conceptions of public administration introduction in the countries of Western Europe. The main directions for further reformation of public administration in Ukraine are defined.

Key words: public administration, public administration reform, theory of public administration, conception of public administration.